

Fisk med ferdskriver

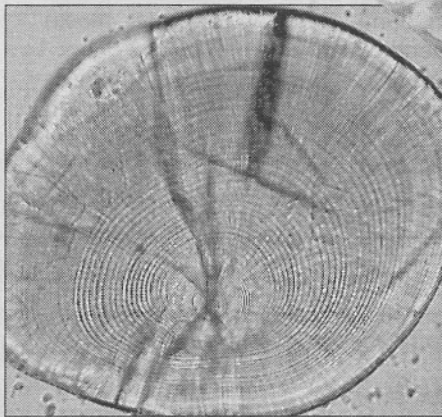
NORMANN KIRKEEIDE

Har du lurt på hvor gammel torsken du fisket var, og hvor den har vokst opp og hvor fort den vokser? Forskere i Bergen er i ferd med å tolke fiskens ferdskriver.

Flere forskere ved Institutt for fiske- og marinbiologi ved Universitetet i Bergen arbeider med studier av fiskers livshistorie. De har studert ulike fiskearters vekst og evne til å overleve.

I naturen vet man i utgangspunktet ikke den nøyaktige alderen på fiskelarvene man får i prøvene fra feltet. I øresteinene til fiskelarvene dannes det imidlertid som regel en sone hver dag, og det er mulig å bestemme larvenes alder i dager på tilsvarende måte som man aldersbestemmer voksen fisk ved å telle årssoner i øresteinene (otolittene). Øresteinene består av kalsiumkarbonat og noe protein og ligger innkapslet i hodet til fisken.

Vekstmønsteret i fiskelarvenes ørestein er avspeiler i tillegg fiskens tidligere veksthistorie, og kan benyttes til å bestemme hvor og under hvilke forhold fisken har vokst opp. Otolit-

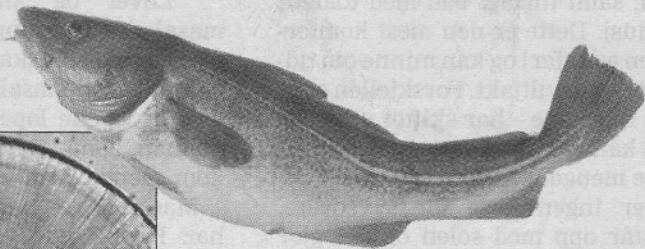
TORSK I VEKST: Øresteinen (*lapillus*) til en 56 dager gammel torskelarve føret opp i laboratoriet. Avstanden mellom påfølgende mørke soner i øresteinen tilsvarer tilveksten i løpet av ett døgn.

FOTO: E. OTTERLE

tene kan derfor beskrives som fiskens ferdskriver.

Forskernes mål er å kunne lese presis informasjon fra øresteinene. Kunnskap på dette området vil ha stor betydning for tradisjonell havforskning og for forvaltning.

Siden torsk kan bli den nye viktige oppdrettsfisken i Norge, er det også

viktig å vite hvordan den oppfører seg i fangenskap.

Forskerne har gjort en rekke forsøk for å belyse hvilke faktorer som fører til kannibalisme hos torsk i fangenskap. Her spiller det inn hvor stor torsken er og hvor sulten den er.

Veksten skjer raskt og på et tidlig stadium, derfor kreves det et høy presisjonsnivå når målingene skal gjennomføres. Den informasjonen forskerne fremskaffer kan få betydning for hvordan fisken føres i fremtiden.

– Torskelarvene kan legge på seg 25 prosent av sin egen vekt hver dag. Det betyr at de fordobler sin egen vekt hver tredje dag, forteller forsker Arild Folkvord. Han har vært programleder for et strategisk forskningsprogram ved Universitetet og medlem av European Fish Aging Network (EFAN).

Mer om forskningsrapportene på: <http://www.ifm.uib.no/Staff/Folkvord/Folkvord.htm>